

Some Random Thoughts & Notes

Đi hay về hay là về mà không đi - Trở về với quá khứ bao giờ cũng là một cuộc hành trình của hạnh phúc. Những mát mát, sầu muộn cũng quý báu như niềm vui¹. Sau mười tám năm lớn lên ở Việt Nam và hơn ba mươi năm sống ở Mỹ, đâm ra có nhiều lúc mình tự hỏi không hiểu là mình **đi thăm** hay **về thăm**. Vâng, Việt Nam là quê cha đất tổ, thế nhưng Bố là dân Bát Tràng Hà Nội, Mẹ là gốc Mai Lĩnh Hải Phòng, mộ lại ở Sài Gòn, đâm ra đâu là hư và đâu là thực. Lịch trình khi đến Việt Nam như thế nào thì chưa rõ, nhưng tôi dự định những gì sẽ làm trong chuyến này, sẽ không phải là chuyến đi du ngoạn hay du hí, hoàn toàn sẽ dành cho những người mình đã biết, đáng lẽ phải biết, và cho những người mình chưa biết. Tôi sẽ thăm mộ Bố Mẹ tôi và người em, thăm họ hàng bạn bè ở Sài Gòn, thăm quê ngoại Mai Lĩnh Hải Phòng, quê nội Bát Tràng Hà Nội, thăm Đà Nẵng nơi tôi chào đời, và Pleiku nơi tôi lớn lên. Cho đến ngày rời Việt Nam **về trở lại** Boston Hoa Kỳ và đến giờ tôi cũng không sao định nghĩa được rõ ràng chuyến đi (hay về) Việt Nam của mình; vâng, tôi đi Việt Nam để về với quá khứ; vâng, tôi về Việt Nam đi thăm những gì tôi chưa có ngày đó, Ngày xưa (4/1975) mình đi Mỹ thì bây giờ (3/2008) mình phải về Việt Nam, thế sao mình lại trở về Mỹ nhỉ.

Phi Cảng Tân Sơn Nhất - sống trong Tân Sơn Nhất hơn một năm trước khi rời Việt Nam nên trong đầu vẫn còn công Phi Long, Lăng Cha Cả, tiếng gầm thét của A37, của F5, của C130. Nhưng không, mặc dầu trời đã về đêm khi chiếc United A320 đáp xuống phi đạo Tân Sơn Nhất, hoàn toàn khác, ừ thì chiến tranh đã chấm dứt lâu lắm rồi thì phải. Khi bước ra khỏi phi cơ, lạ quá chả nhẽ mình đang ở phi trường Manchester New Hampshire hay Orange County chẳng. Trạm hàng không Quốc Tế này mới khánh thành cách đây mấy tháng, không sầm uất như LAX, JFK, ORD nhưng rất đẹp và sạch sẽ. Ra đến ngoài, mình đã về đã đến Việt Nam rồi à! Ủa sao không thấy Cảnh Sát, không thấy Quân Cảnh? Tân Sơn Nhất nhỏ và gọn gàng như Manchester airport nhưng ồn ào và náo nhiệt không thua gì La Guardia airport.

Ngày Đó

*Một ngày mùa đông ngói trường đứng khóc
Trên quê hương khói lửa bốn bề.
Những buổi học chiều chữ nghĩa hôn mê
Ta đứng đó cùng các em cúi mặt!*

Thơ GS Lê Văn Lập, trong một đặc san Tết của Trung Học Pleiku, không nhớ là sau biến cố Mậu Thân 1968, hay sau mùa hè đỏ lửa 1972. Cám ơn bạn Nguyễn Hiếu Đức còn nhớ và đọc lại khi mình gặp nhau ở Pleiku, tháng 3 2008!

Tiền Tệ – bao nhiêu năm nay, giò đột nhiên trong tay mình cầm bạc triệu, với 100.00 US Dollars mình có gần triệu sáu. Tôi mồm mỉm cười khi người bạn hồn nhiên kể “từ ngày tiền đồng lên giá bà xã tao đâm ra khá và khoái hơn”, hẳn bắt tôi giải thích khi thấy nụ cười đều giá của bạn. Tôi bảo hẳn, câu mày vừa nói, nếu tao dịch ra tiếng Anh rồi ngược lại tiếng Việt thì rất tục nhưng cũng rất đúng và thực tế, tôi chậm rãi bảo “từ ngày cu mày lên, bà xã mày đâm ra khá và khoái hơn” dịch qua từ câu tiếng Anh “since the dong is up, my wife is better and more pleased”, yes brother, virtually all ladies will be very pleased if the dong is up all the time!

1 Nguyễn Xuân Hoàng, “Thời Sinh Viên Xa Vắng...”, Tuyển Tập Bút Ký Hồn Mai, NXB Thuận Hoá, Huế 2007. Nguyễn Xuân Hoàng sinh ngày 30-8-1966 tại Pleiku, mất ngày 16-12-2006 tại Huế.

Không thấy nòng dâu nữa - đó là những nòng muối. Hơn ba tuần ở Việt Nam -- Saigon, Hải Phòng, Hà Nội, Đà Nẵng, và Pleiku – không hiểu có phải vì khí hậu và thời tiết của tháng ba hay không, tôi chưa bị muỗi đốt lần nào, thậm chí tôi chưa một lần gặp nòng muối, ngoài đường cũng như trong nhà. Chả bù cho ngày xưa và ngay cả ngày hôm nay tại Mỹ. Tuy nhiên thằn lằn và chuột Saigon vẫn thế, sáng đầu tiên đi bộ quanh xóm tôi đếm được khoảng hơn mười con chuột chết, con nào con nấy rất to, dài khoảng 5” và ngang khoảng hơn 2”.

Chàng không còn nữa – thật là thoải mái, đi đây đi đó, không ai hỏi giấy tờ căn cước, chẳng ai hỏi giấy động viên tại chỗ, không phải khai báo nơi đến nơi đi, không khác gì ở Mỹ. Tôi không rõ đằng sau hậu trường hay những nơi khác ở VN ra sao, nhưng với kinh nghiệm riêng ở tâm vóc này, sự tự do ở hai bên bờ Thái Bình Dương tựa tựa nhau.

quangbv@gmail.com April 4th, 2008. This is an Open-Publication-Licensed note.